

La regió nord-oest del Sudan viu un autèntic drama, després que se n'hagin expulsat 13 ONG internacionals i 3 de nacionals, que deixen sense cobertura bàsica 4,7 milions de persones

Darfur, la pitjor tragèdia humanitària

Text: **Miquel Ripoll Perelló**
Foto: **Reuters/Arxiu**

PALMA Darfur, al nord-oest del Sudan, viu la pitjor tragedia humanitària de les darreres dècades. Prop de 300.000 persones hi han perdut la vida i més de dos milions es troben desplaçades, des que el 2003 diferents grups rebels s'alçassin en armes contra el Govern del cabdill Omar Hassan al-Bashir.

Aquesta situació s'agreujà el 4 de març passat amb l'expulsió per part de l'Executiu sudanès de 13 ONG internacionals i 3 de sudaneses, fet que ha deixat aquesta malmesa regió en el llindar d'un abisme. Segons el darrer informe de Nacions Unides, emès a final de març, 4,7 milions de persones necessitades s'han vist afectades per

la mesura d'expulsió, ja que s'han deixat sense cobertura 2,7 milions de desplaçats; 1,5 milions sense accés a la sanitat ni a mesures d'higiene; 1,16 milions de persones sense accés a l'aigua i 1,1 milions sense accés als aliments bàsics.

Aquesta decisió, però, no és gens trivial. La revocació de les llicències d'actuació de les organitzacions coincideix amb l'emissió de l'ordre d'arrest del Tribunal Penal Internacional (TPI) contra el president Al-Bashir per crims de guerra i contra la humanitat a Darfur. Ull i per ull... i les conseqüències les paga la població civil. De fet, el Govern acusa directament les organitzacions de "tre-

ballar" pel Tribunal Penal Internacional. Un despropòsit que posa contra les cordes els milions de persones necessitades d'ajuda.

Entre les ONG que han patit l'ordre de revocació es troben entitats com Metges sense Fronteres, Save the Children i Oxfam Gran Bretanya. En aquest sentit, cal dir que la mesura d'expulsió tan sols es refereix a la zona nord-oest del país, controlada pel Govern d'Unitat Nacional. Per contra, a la zona del sud, gestionada per un executiu autònom, moltes organitzacions hi continuen la seva activitat humanitària amb normalitat.

Com explica Aitor Zabalgogazkoa, director general de Metges sense Fronteres (MSF), "l'ordre d'expulsió afectà dues de les cinc delegacions que tenim a la zona. En concret, MSF de París i d'Holanda". "Això ha fet tancar 6 dels 15 programes al nord del Sudan, cosa que perjudica el sud i l'oest de Darfur". Com afirma, aquesta mesura "ha deixat desatentes prop de 400 mil persones de tres centres grans i tres punts de centres més petits". En aquest sentit, el responsable de MSF destaca una gran preocupació respecte de les campanyes de vacunació de la meningitis, "que ara quedaran sense cobertura". "S'ha limitat el nostre marge de manobra" pel que fa a la capacitat ope-

rativa i s'ha reclamat a Khartum "negociar l'ampliació dels nostres equips per poder reprendre l'ajuda a les emergències". "El Govern no ha donat una explicació clara de l'expulsió", al marge de l'acusació de col·laborar amb el TPI. "Nosaltres negam aquesta acusació. Per motius de seguretat, no donam informació al TPI".

De la mateixa manera, com assegura Boris Aristegui, coordinador estatal d'emergències de Save the Children, el problema se centra ara en les zones de transició entre

L'expulsió de les entitats coincidí amb l'ordre d'arrest del president per crims contra la humanitat

el nord i el sud del país. En concret a Abey, Cordofan del Sud i l'estat del Nil Blau, on "es poden registrar nous brots de violència". Alhora, "es poden produir moviments poblacionals que desestabilitzin aquestes zones". Quant a la seguretat, "s'han comprovat casos d'atacs, una vegada que les organitzacions internacionals han abandonat el terreny", assegura el responsable de l'entitat. Així mateix, destaca el greu "forat" humanitari que ha provocat el "decret d'expulsió". "Som ONG que

Solidaris

no tenim res a veure amb el Tribunal Penal Internacional”.

De manera semblant, altres fonts de les ONG expulsades consultades per aquest diari reiteren la delicada situació política del país, que es pot agreujar tant a Darfur com als estats de transició. Aquesta inestabilitat pot posar en dubte els acords de pau assolits. El Moviment de Justícia i Igualtat (MJI), un dels grups rebels més importants de Darfur, ja ha trencat les converses iniciades el febrer. La incertesa pot fer empitjorar la delicada situació humanitària.

A més, segons aquestes mateixes fonts, hi ha preocupació per allò que pot passar a partir del mes de juny, quan comenci la temporada de pluges. De fet, ja s'ha alertat de la possibilitat que s'originin epidèmies de còlera i la necessitat urgent de prendre-hi mesures. Les entitats internacionals, però, no han tirat la tovallo-

El problema se centra en les zones de transició, on es pot viure un rebrot del conflicte

Les organitzacions destaquen, a més, la possibilitat de greus epidèmies, com el còlera

la. Oxfam Gran Bretanya ja ha demanat formalment la revocació de l'ordre d'expulsió, mentre que el Govern d'Al-Bashir estudia la possibilitat d'incorporar l'ajuda humanitària d'ONG de la Lliga Àrab. De tota manera, el 16 d'abril el senador dels Estats Units John Kerry aconseguí el “compromís” de Khartum de deixar que hi torni part de l'ajuda humanitària. Una actitud, tanmateix, que sembla més una rentada de cara que no pas un compromís ferm d'acabar amb aquesta greu situació.

Així, allò que queda palès és la greu tragèdia humanitària que viu Darfur, un fosc horitzó sobre els caps de milions de civils.

LA XIFRA

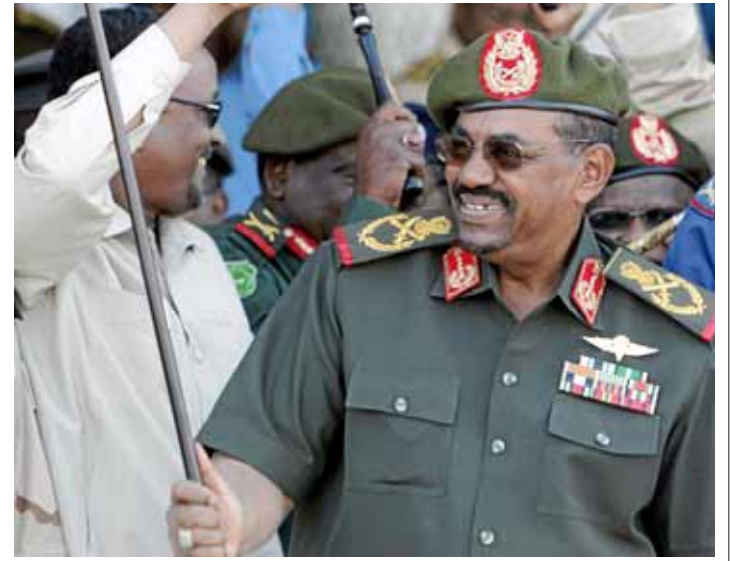
1 milió

Sense accés als aliments bàsics. Més d'un milió de persones de Darfur no té accés als aliments més bàsics. Sense les entitats internacionals, les zones més necessitades no poden accedir als racionaments humanitaris.

Un país dividit i amb fràgils acords de pau

Actualment, el Sudan està dividit en dues zones: la part nord, on es troba el Govern d'unitat nacional de Khartum, i la part sud. Aquesta divisió interna és el resultat de nombrosos anys de conflictes materialitzats en dues guerres civils, la més cruenta de les quals fou entre el 1983 i el 2005, en què milions de persones perderen la vida o van haver de refugiar-se en països veïns. És durant aquest període que Omar Hassan al-Bashir arriba

al poder, el 1989, després de perpetrar un cop d'estat i d'instaurar una dictadura militar de caràcter islamista. Tot i els acords de pau, el Darfur encara viu en plena violència, després que diversos grups rebels s'aixecassin en armes el 2003. La repressió governamental ha estat molt cruenta i la decisió del Tribunal Penal Internacional d'imputar Al-Bashir per crims de guerra i contra la humanitat pot desestabilitzar de nou tota la regió.

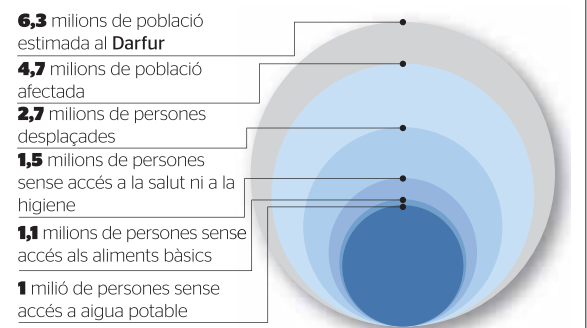
El president del Sudan, Omar al-Bashir, en una foto recent. Foto: Efe

La crisi humanitària a Darfur (Sudan)

El 4 de març, el Tribunal Penal Internacional va emetre una ordre d'arrest del president de la República del Sudan, Omar Hassan Al-Bashir, per la seva responsabilitat per crims de guerra i contra la humanitat cometos al Darfur

Font: Relief Web, Oficina per a la coordinació d'assumptes humanitaris de les Nacions Unides

- Organitzacions expulsades:**
- 13 ONG internacionals:**
- Acció contra la fam
 - CARE Internacional
 - Cooperative Housing Foundation
 - International Rescue Committee
 - Metges sense Fronteres
 - Mercy Corps
 - Norwegian Refugee Council (Noruega)
 - Oxfam Gran Bretanya
 - PADCO
 - Save the children (Suècia, Regne Unit, EUA)
 - Solidarités
- 3 ONG nacionals**
- AMAL, centre de rehabilitació per a víctimes de la violència
 - Centre Khartum pel desenvolupament dels drets humans
 - SUDO

Elaboració: Santiago Viedma

Rescatar de l'oblit

MIQUEL ÀNGEL MARIA
www.miquelmaria.cat

El conflicte de Darfur és una d'aquelles tragèdies que solem anomenar “conflictes oblidats”. Heus aquí la paradoxa: el moment en què els recordam per posar-los aquesta etiqueta és un dels breus instants en què són rescatats de l'oblit, per tornar a caure tot d'una en la fosca i la indolència.

També solen tenir una fugaç entrada en l'agenda mediàtica quan hi succeeix algun fet extraordinari, tot i que aquesta qualificació moltes vegades no té res a veure amb la magnitud de la tragèdia, sinó amb els danys col·laterals que puguin rebre els interessos -polítics,

La sortida dels cooperants no hauria de ser vista com el final de la seva missió

econòmics, informatius- de l'anomenat primer món.

Walter Benjamin va assenyalar que són els records dels avantpassats esclavitzats, i no els somnis d'alliberar els néts, allò que impulsa els homes i les dones a la rebel·lió. I Max Horkheimer, sobretot en les seves velleses, va insistir que el rescat del pou de l'oblit de

les víctimes de la injustícia és una condició indefugible d'una solidaritat que aspiri a ser alguna cosa més que sentimentalisme tranquil·litzador de la consciència.

Per això, la sortida obligada dels cooperants internacionals de la província de Darfur no hauria de ser vista com el final de la seva missió. La seva experiència els legitima per començar ara una tasca de conscienciació i d'exigència de resposta de la comunitat internacional que aconseguixi subvertir la lògica de la història i obrir la possibilitat de la pau.